

TẬP LÀM VĂN

LUYỆN TẬP TRAO ĐỔI Ý KIẾN VỚI NGƯỜI THÂN

I – MỤC ĐÍCH YÊU CẦU

1. Xác định được mục đích trao đổi, vai trong trao đổi.
2. Lập được dàn ý (nội dung) của bài trao đổi đạt mục đích.
3. Biết đóng vai trao đổi tự nhiên, tự tin, thân ái, cử chỉ thích hợp, lời lẽ có sức thuyết phục, đạt mục đích đặt ra.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

Bảng phụ viết sẵn đề bài TLV.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ : GV kiểm tra 2 HS kể miệng hoặc đọc lại bài văn đã được chuyển thể từ trích đoạn của vở kịch *Yết Kiêu* (về nhà các em đã viết lại vào vở).

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : Trong tiết TLV hôm nay, các em sẽ học cách trao đổi ý kiến với người thân. Bài văn *Thư chuyện với mẹ* đã cho các em biết anh Cương rất khéo léo thuyết phục mẹ đồng tình với nguyện vọng của mình. Tiết học này sẽ giúp các em phát hiện ai trong lớp mình là người biết khéo léo thuyết phục người cùng trò chuyện để đạt mục đích trao đổi.

2. Hướng dẫn HS phân tích đề bài

– HS đọc thành tiếng, đọc thầm đề bài, tìm những từ ngữ quan trọng. GV gạch chân những từ ngữ đó trong đề bài (đã viết trên bảng phụ) : *Em có nguyện vọng học thêm một môn năng khiếu (hoa, nhạc, võ thuật...). Trước khi nói với bố mẹ, em muốn trao đổi với anh (chị) để anh (chị) hiểu và ủng hộ nguyện vọng của em.*

Hãy cùng bạn đóng vai em và anh (chị) để thực hiện cuộc trao đổi.

3. Xác định mục đích trao đổi ; hình dung những câu hỏi sẽ có

- Ba HS tiếp nối nhau đọc các gợi ý 1, 2, 3.
- GV hướng dẫn HS xác định đúng trọng tâm của đề bài :
  - + *Nội dung trao đổi là gì ?* (Trao đổi về nguyện vọng muốn học thêm một môn năng khiếu của em.)
  - + *Đối tượng trao đổi là ai ?* (Anh hoặc chị của em)
  - + *Mục đích trao đổi để làm gì ?* (Làm cho anh, chị hiểu rõ nguyện vọng của em ; giải đáp những khó khăn, thắc mắc anh, chị đặt ra để anh chị ủng hộ em thực hiện nguyện vọng ấy.)
  - + *Hình thức thực hiện cuộc trao đổi là gì ?* (Em và bạn trao đổi. Bạn đóng vai anh hoặc chị của em.)
- HS phát biểu : em chọn nguyện vọng học thêm môn năng khiếu nào để tổ chức cuộc trao đổi.
- HS đọc thầm lại gợi ý 2, hình dung câu trả lời, giải đáp thắc mắc anh (chị) có thể đặt ra.

4. HS thực hành trao đổi theo cặp

- HS chọn bạn (đóng vai người thân) cùng tham gia trao đổi, thống nhất dàn ý đối đáp (viết ra nháp).
- Thực hành trao đổi, luân lượt đổi vai cho nhau, nhận xét, góp ý để bổ sung hoàn thiện bài trao đổi.
- GV đến từng nhóm giúp đỡ.

5. Thi trình bày trước lớp

- Một số cặp HS thi đóng vai trao đổi trước lớp. GV hướng dẫn cả lớp nhận xét theo các tiêu chí sau :
  - + *Nội dung trao đổi có đúng đề tài không ?*
  - + *Cuộc trao đổi có đạt được mục đích đặt ra không ?*
  - + *Lời lẽ, cử chỉ của 2 bạn HS có phù hợp với vai đóng không, có giàu sức thuyết phục không ?*
- Cả lớp bình chọn cặp trao đổi hay nhất, bạn HS ăn nói giỏi giang, giàu sức thuyết phục người đối thoại nhất.

VD về một cuộc trao đổi :

Em gái	– Anh ơi, sắp tới trường em có mở lớp dạy trường quyền. Em muốn đi học. Anh ủng hộ em nhé !
Anh trai (kêu lên)	– Trời ơi, con gái sao lại đi học võ ? Em phải đi học nấu ăn hoặc học đàn. Học võ là việc của con trai, anh không ủng hộ em đâu.
Em gái (tha thiết)	– Anh lúc nào cũng lo em bị bắt nạt. Em học võ sẽ tự bảo vệ được mình, anh sẽ không phải lo nữa. Mới lại anh em mình đều muốn lớn lên sẽ thi vào trường cảnh sát để theo nghề của bố. Muốn học trường cảnh sát thì nên biết võ từ bây giờ đấy anh a.
Anh trai (gãi đầu, vẻ lúng túng)	– Nhưng anh vẫn thấy con gái mà học võ thì thế nào ấy. Chả còn ra con gái nữa. Thế sao em không học đàn ? Bố mẹ có thể mua đàn cho em cơ mà.
Em gái	– Thầy dạy nhạc bảo tay em cứng, em không có khiếu học đàn. Mà sao anh lại nghĩ là học võ thì không ra con gái ? Anh đã thấy chị Thuý Hiền biểu diễn đẹp thế nào chưa – như là múa ấy, thật mê li.
Anh trai	– Em khéo nói lắm. Thôi được. Nhưng em học võ thì lấy thời gian đâu để học bài ở nhà và nấu cơm đỡ mẹ.
Em gái	– Anh yên tâm đi. Thời khoá biểu học võ ở trường em rất hợp lí nên em đảm bảo sẽ không ảnh hưởng đến việc học và việc giúp mẹ đâu.
Anh trai	– Thế thì được, nữ võ sĩ. Anh sẽ ủng hộ em, sẽ thuyết phục bố mẹ đồng ý cho em đi học võ.
Em gái (vui mừng)	– Có thể chứ. Em rất cảm ơn anh.

6. Củng cố, dặn dò

– Một HS nhắc lại những điều cần nhớ khi trao đổi ý kiến với người thân (Nắm vững mục đích trao đổi. Xác định đúng vai. Nội dung trao đổi rõ ràng, lời cuốn. Thái độ chân thật, cử chỉ tự nhiên).

– GV yêu cầu HS về nhà viết lại vào vở bài trao đổi ở lớp.

– Nhắc HS chuẩn bị cho bài luyện tập trao đổi với người thân về một nhân vật trong truyện có nghị lực, có ý chí vươn lên (tiết TLV, tuần 11). Cụ thể :

+ Chọn 1 bạn (đóng vai người thân) tham gia cuộc trao đổi.

+ Cùng bạn tìm đọc truyện về những con người có nghị lực, ý chí vươn lên (tìm trong SGK, sách báo hoặc sách *Truyện đọc lớp 4*).